

Interdiszciplináris Doktori Iskola hírei:

2020/2021. tavaszán és 2021/2022 őszén 6 doktori védés (Izsák Norbert, Szuly Rita, Kelemen Dávid, Lovaš Eldina, Fritz János Ádám, Schwarczwölder Ádám), illetve 5 habilitációs eljárás (Tóth Tamás, Lénárt András, Tamás Ágnes, Barabás Gábor,

Végh Ferenc,) zajlott le. A Középkori és Koraiújkori Történelmi Tanszék esetében ennek eredményeképp – egyedülként a Karon – a tanszék összes oktatója habilitált doktor.

Összeállította: Barabás Gábor
Középkori és Koraiújkori Történelmi Tanszék

SZÉLESEDŐ NEVELÉSTUDOMÁNYI HORIZONTOK

A PTE BTK Neveléstudományi Intézet munkatársai, oktató és kutató kollégái számára a 2021. év számos olyan kihívást, szakmai feladatot tartogatott, mely az intenzív szakmai gyarapodás lehetőségét, illetve tudományos eredményekben bővelkedő tapasztalatokat hozott magával. Ezek közül kiemelkedik a Neveléstudományi Intézet és a Befogadó Egyetem Programiroda szervezésében, Híves-Varga Aranka és Arató Ferenc vezetésével 2021. június 10-11-én megrendezett kétnapos, online, nemzetközi konferencia. Az *Inclusive Excellence and Inclusive Universities – How to increase Academic Excellence through diversity and inclusion for enhancing social inclusion in higher education* című konferencián összesen 12

ország előadói mutatták be kutatási eredményeiket a felsőoktatási inklúzió témakörében (lásd: [QR](#)). A konferencia első napján kilenc plenáris előadást hallgathatott meg a közönség. A második napon párhuzamos szekciókban – előadások és szakmai diszkussziók formájában – zajlott a szakmai munka. A második nap programját 21 előadás színesítette. A nemzetközi konferencia eredménye, hogy a hazai és nemzetközi szakemberek között olyan hálózat jött létre, amelynek tagjai a közös kutatások és publikációk elkészítésében köteleződtek el.

2021 júniusában Híves-Varga Aranka vezetésével a Neveléstudományi Intézetben megalakult az *Inkluzív Kiválóság Kutatócsoport*, amely céljául tűzte ki az iskolai befogadás (*inclusion*), a társadalmi befogadás (*social inclusion*) és a felsőoktatási sokszínűség és inklúzió vizsgálatát

(bővebben lásd: [QR](#)). A közoktatásban zajló kutatásokkal és fejlesztésekkel párhuzamosan a felsőoktatási kontextusban is világossá vált, hogy a minőségi oktatás, az akadémiai kiválóság szintjének emelése összekapcsolódik az inkluzív kiválóság kérdéskörével. A nemzetközi trendekkel egyidőben a Pécsi Tudományegyetemen is megkezdődtek azok a kutatási-fejlesztési tevékenységek, melyekben jelen van ez a megközelítés. Az Inkluzív Kiválóság Kutatócsoport küldetése, hogy ezt a jelenlétet a kutatás, a fejlesztés, a képzés és a gyakorlat színtereire – egy szervezeti egység keretében – kiterjessze, folyamatosan működtesse. A létrejövő kutatócsoport így egy olyan transz- és interdiszciplináris műhelye lesz a Pécsi Tudományegyetemnek, a Bölcsész- és Társadalomtudományi Karnak, amely a feltáró alap- és alkalmazott kutatások mellett a fejlesztés stratégiai és taktikai területein is érvényesíti a kutatási eredményeket, továbbá képzési szolgáltatásokon, illetve egyéb szervezeti szolgáltatási formákon keresztül segít a gyakorlati implementációban. A kutatócsoport egyúttal kapcsolódni kíván az inkluzív kiválóság tématerületén alkotó hazai és nemzetközi tudományos műhelyekhez.

A PTE Neveléstudományi Intézet Inkluzív Kiválóság Kutatócsoportja saját nemzetközi partnereivel csatlakozott az Európai Bizottság által a 2021-2027 időszakra meghirdetett *Horizont Európa kutatási és innovációs finanszírozási program* keretén belül kiírt „Befogadás a változások időszakában” ([HORIZONT-CL2-2021-TRANSFORMÁCIÓK-01-04](#))

pályázathoz. Ennek témája az alapkészségek terén a gyenge tanulási eredmények fejlesztése és a korai iskolaelhagyás kezelése Európában. A 4 évre szóló pályázati projekt gesztora az ELTE PPK Neveléstudományi Intézet Pedagógiai Innovációk és Társadalmi Esélyek Kutatócsoportja és a címe: *A hátrányos helyzetű tanulók tanulási lehetőségeinek támogatása a korai iskolaelhagyás megelőzése érdekében* (röviden Horizon-LEAP). A PTE Inkluzív Kiválóság Kutatócsoport büszkén vonta be a sikeres júniusi konferencián összekovacsolódott nemzetközi partnereit, köztük a Sevillai Egyetem (ICS), a Freiburgi Tanárképző Egyetem (UNIFREI), a Masaryk Egyetem (MUNI), valamint a Belgrádi Egyetem (UB) oktatáskutatóit. Az öt résztvevő országot a korai iskolaelhagyás tekintetében legkiszolgáltatottabb csoportokra összpontosítva választottuk ki. A Horizont-LEAP projekt alapvető célja, hogy országonként legalább 6-8 eddigi programot azonosítson, s hozzon szinergiába mind az 5 résztvevő országból, hogy egy optimális tanulási intervenció program elemeit és feltételeit be tudja azonosítani – a látszólag periférikusnak tűnő elemekkel együtt –, melyek mégis döntő hatással lehetnek a szakpolitikák és programok hatékonyságára. A projekt fókuszában a kulcskompetenciák és digitális készségek fejlesztése, valamint a kiszolgáltatott csoportok társadalmi befogadásának és mobilitásának előmozdítására irányuló intervenció programok állnak. A Horizont Európa az Európai Unió új, ambiciózus, egy több mint 95 milliárd eurós költségvetéssel működő kutatási és innovációs programja 2027-ig tartó folyamatos pályázati felhívásokkal. A Horizont-LEAP pályázatunk ennek keretében vár az év végéig elbírálásra.

2021. szeptember 21-én a Wlisslocki Henrik Szakkollégium megtartotta immáron hagyományosnak mondható eseményét a [PTE SZINAP-](#)

[SZIS hallgató-mentor program](#) kapcsán, mely 2012 óta működik és nyújt lehetőséget lelkes szakkollégistáknak és középiskolás tehetségeknek.

A program során tehetséges középiskolások felkutatása és egyetemünkre vonzása a cél. Idén ezért a Gandhi Gimnáziumból és a Pécsi Leőwey Klára Gimnáziumból érkeztek diákok az eseményre, akik a PTE valamennyi karán tanuló szakkollégistáinkat megismerhették.

A program során kialakultak a lehetséges mentor-mentorált párok, akik ezután közösen pályáztak a PTE Központi Regionális Tehetségpont programjára. Bízunk benne, hogy ez a „tehetségsegítő híd” hozzájárulhat ahhoz, hogy minél több középiskolás jövőre már a PTE-n kezdje meg tanulmányait!

Intézetünk szervezésében 2021. október 11-16. között sikeresen lezajlott a *Kárpát-medencei Magyar Tannyelvű Pedagógusképzők I. Kongresszusa* a Babeş-Bolyai Tudományegyetem, a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, a Selye János Egyetem, valamint az Újvidéki Egyetem pedagógusképzést folytató szervezeti egységeinek közreműködésével, a PTE tanárképzésben érintett karainak bevonásával, a Tanárképző Központ és a gyakorlóiskolai kollégák közreműködésével. Az online módon meghirdetett, a kollégák és hallgatók számára (határon innen és túl) egyaránt széleskörű részvételt biztosító kongresszus betekintést nyújtott a Kárpát-medencei magyar tannyelvű pedagógusképzés kialakulásának és intézményi struktúrájának történeti folyamataiba, módot adott a pedagógusképzés intézményi jellemzőinek megismerésére, és hozzájárult a határon túli magyar tannyelvű pedagógusképzés közös kihívásainak értelmezéséhez. A rendezvény ötletgazdája és a kongresszus elnöke Dezső Renáta Anna volt. A kongresszus titkári feladatait Sándor-Schmidt Barbara, a PTE BTK „Oktatás és Társadalom” Neveléstudományi Doktori Iskola doktorjelöltje látta el. Az egyes kongresszusi napokon 40-80 fő követte nyomon a programban meghirdetett színes előadásokat. A diszkusszióba bekapcsolódó résztvevők együttműködési törekvései, az azonos irányba mutató közös szakmai szándékok, illetve a kongresszust övező pozitív visszajelzések megerősítették azt a – szervezők által előzetesen is megformált – igényt, hogy e rendezvény a jövőben, évről évre hagyományteremtő céllal a Kárpát-medencei pedagógusképzők kiemelt szakmai fórumát képviselje (további információk lásd: kmmtpk.hu).

A 2021. év végén záruló, a Neveléstudományi Intézet által – Mrázik Julianna szakmai vezető irányításával – gondozott EFOP-3.1.2-16-2016-00001 - *A köznevelés módszertani megújítása a vég-*

zettség nélküli iskolaelhagyás csökkentése céljából projekt hatása kétségtelen a Dél-dunántúli Régióban. A számos kockázati tényező mellett is, megítélésünk szerint projektünk eredményesen teljesített, hiszen a régióban a KIR statisztika adatai alapján csökkenő tendenciát mutat az iskolai lemorzsolódás. Az Oktatási Hivatal a képzéseink minőségbiztosítási célú folyamatos monitorozása során elismerte képzéseink minőségét, képzőink szakmai kiválóságát. A megvalósított szakmai koncepció mentén létrejött a korai iskolaelhagyás megelőzése négyelemű „HELP” modellje a projekt konkrét eredménye a Pécsi Tudományegyetemen. Továbbképzésben részesült több mint kétezer pedagógus, ami a régió pedagógus munkakörben foglalkoztatottjainak csaknem 53%-át jelenti. Gazdag tapasztalat halmozódott fel a végzettség nélküli iskolaelhagyás témakörében egy végtelenül értékes kapcsolatrendszer és módszeresen épített hálózatosodás mentén. Törekvéseinket és céljainkat a résztvevői visszajelzések megerősítették. A PTE és a hazai pedagógustovábbképzési portfólió gazdagodott 14 újonnan fejlesztett,

korszerű, köztük a távolléti formákban megvalósuló 30 órás tréninggel, valamint részt vettünk további tíz korszerű képzés kimunkálásában. Ennek során egyedülálló oktatói, szervezői és intézményi know-how került a birtokunkba. Az elért eredmények bemutatása céljából 2021. december 1-én online zárókonferenciát tartunk (a konferencia MS TEAMS elérhetősége: tinyurl.com/3ycu63p5).

Örömteli hír számunkra, hogy az MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság döntése jóvoltából 2022-ben újra Pécsen, a PTE BTK Neveléstudományi Intézetének szervezésében kerül megrendezésre a hazai neveléstudományi kutatásokkal foglalkozó szakemberek legjelentősebb rendezvénye, a *XXII. Országos Neveléstudományi Konferencia*. A konferencia címe: *21. századi képességek, írásbeliség, esélyegyenlőség*. A konferencia elnöke Steklács János, a konferencia titkára pedig Molnár-Kovács Zsófia.

A Neveléstudományi Intézet munkatársainak anyagai alapján összeállította:

Molnár-Kovács Zsófia

AZ ANGOL ALKALMAZOTT NYELVÉSZETI TANSZÉK HÍREI

Tudományos élet

Nemzetközi konferenciaelőadások angol nyelven

Az *American Hungarian Educators' Association* (AHEA) szervezésében – a pandémia miatt online tartott – rangos nemzetközi konferencián tanszékünk két oktatója tartott angol nyelvű előadást. Lugossy Réka előadásában jelenlegi kutatását mutatta be, amelyben a Magyarországon élő erdélyi magyarok egyik kis csoportjának identitását vizsgálja. Az összegyűjtött narratív interjúk rávilágítottak a kutatásban résztvevő személyek kulturális identitásának és nyelvhasználatának komplexitására és sokszínűségére.

Fekete Adrienn egy általa alkotott új fogalmat, a „nyelvtanulók elképzelt nyelvi habitusát” mutatta be, amellyel az előadó azt vizsgálja, hogy a többnyelvű személyek – így a nyelvtanulók is – miként beszélnek, gondolkodnak, viselkednek és cselekszenek másként, amikor más-más nyelven beszélnek.

Lehmann Magdolna az idén online megrendezett rangos nemzetközi *17th European Association for Language Testing and Assessment* (EALTA) konferencián tartott előadást angol nyelven a magyarországi akkreditált nyelvvizsgáztatás helyzetéről.